

Bruxelles, den 12. december 2023
(OR. en)

16547/23

FREMP 364
JAI 1636
AG 171
POLGEN 175

NOTE

fra:	formandskabet
til:	delegationerne
Vedr.:	Formandskabets konklusioner = <i>Evaluering af den årlige dialog om retsstatsprincippet</i>

1. Under udarbejdelsen af formandskabets konklusioner af 18. november 2019 blev alle delegationer enige om at tage den årlige dialog om retsstatsprincippet op til fornyet vurdering inden udgangen af 2023 under hensyntagen til de indhøstede erfaringer.
2. Den 3. juli 2023 sendte formandskabet et spørgeskema til delegationerne. Den 10. juli og den 19. september 2023 havde Rådet (almindelige anliggender) en indledende udveksling af synspunkter. På grundlag af de modtagne input udarbejdede formandskabet et udkast til konklusioner, som blev vurderet på ekspertniveau.
3. På mødet i Coreper den 16. og 29. november 2023 kunne der ikke opnås konsensus om det udkast, der er vedlagt som bilag til dokument 14829/23.
4. På samlingen i Rådet (almindelige anliggender) den 12. december 2023 førte drøftelserne ikke til konsensus om konklusionerne om evalueringen af den årlige dialog om retsstatsprincippet. Formandskabet konkluderede dog, at 25 delegationer støtter eller ikke gør indsigelse mod den tekst, der er vedlagt som bilag til denne note.

EVALUERING AF DEN ÅRLIGE DIALOG OM RETSSTATSPRINCIPPET

IDET VI MINDER OM, at siden konklusionerne blev vedtaget i Rådet for Den Europæiske Union og medlemsstaterne, forsamlet i Rådet den 16. december 2014¹, har alle medlemsstater i en ånd af loyalt samarbejde deltaget i den årlige dialog om retsstatsprincippet i Rådet under hensyn til deres faste tilsagn om at styrke retsstatsprincippet som en af Den Europæiske Unions grundlæggende værdier,

IDET VI MINDER OM, at formandskabets konklusioner af 19. november 2019² blev støttet af 26 delegationer, og at alle delegationer under udarbejdelsen af disse konklusioner blev enige om at tage dialogen om retsstatsprincippet i Rådet op til fornyet vurdering inden udgangen af 2023 under hensyntagen til de indhøstede erfaringer,

IDET VI MINDER OM, at den årlige dialog om retsstatsprincippet som skitseret i formandskabets note til delegationerne af 28. september 2020³ af Rådet (almindelige anliggender) er blevet udviklet som en politisk øvelse og i praksis er struktureret i første halvår hvert år omkring en samling, der er helliget flere på hinanden følgende runder af landespecifikke analyser af retsstatssituationen i fem medlemsstater, og i andet halvår omkring to samlinger, hvoraf den ene er afsat til den generelle situation for så vidt angår retsstatsprincippet i Unionen, og den anden til en landespecifik analyse, og altid under anvendelse af Kommissionens årlige rapport om retsstatssituationen. Desuden har Rådet (retlige og indre anliggender) udviklet en række specifikke tematiske debatter om retsstatsspørgsmål,

1. gentager vi, at konklusionerne fra 2014 fra Rådet for Den Europæiske Union og medlemsstaterne, forsamlet i Rådet, om sikring af overholdelsen af retsstatsprincippet fortsat er gyldige,
2. er vi enige i, at Rådets årlige dialog om retsstatsprincippet har vist sig at være nyttig, idet den skaber et rum for konstruktive politiske udvekslinger mellem medlemsstaterne og for udveksling af deres bedste praksis og indhøstede erfaringer,
3. gentager vi de principper, der er anført i konklusionerne fra 2014, navnlig objektivitet, ikkeforskelsbehandling og ligebehandling af alle medlemsstater, en upartisk og evidensbaseret tilgang, uden at det berører princippet om tildelte beføjelser samt respekten for medlemsstaternes nationale identiteter, som den kommer til udtryk i deres grundlæggende politiske og forfatningsmæssige strukturer, herunder regionalt og lokalt selvstyre, og deres centrale statslige funktioner, herunder sikring af statens territoriale integritet, opretholdelse af lov og orden samt beskyttelse af den nationale sikkerhed, og forpligter os til fortsat at opretholde dem i en ånd af loyalt samarbejde,

¹ 17014/14.

² 14173/19.

³ 11094/20.

4. noterer vi os, at denne dialog fortsat vil blive udviklet på en måde, der supplerer alle EU-institutioner og internationale organisationer, idet overlapning undgås, og der tages hensyn til eksisterende instrumenter og ekspertise på dette område,
5. noterer vi os, at formandskabet under hele tilrettelæggelsen og gennemførelsen af denne dialog fortsat vil sikre, at de principper for dialogen, der er nævnt i punkt 3 og 4 ovenfor, overholdes fuldt ud,
6. understreger vi, at denne politiske dialog nuværende indhold og struktur har gjort den stærkere, mere resultatorienteret og bedre struktureret, og at forberedelsen heraf har været mere systematisk. Dens nuværende format, herunder generelle debatter og landespecifikke samlinger, har effektivt forbedret den ved, at der årligt gøres status over situationen og den vigtigste udvikling med hensyn til retsstatsprincippet. Dette fremmer en omfattende, ægte og interaktiv politisk drøftelse, der i vid udstrækning fokuserer på retsstatssituationen i medlemsstaterne og i Unionen som helhed,
7. noterer vi os, at selv om dialogens nuværende indhold og struktur anses for at være tilfredsstillende, bør den forbedres yderligere for i endnu højere grad at afspejle Rådets tilsagn om at styrke retsstatsprincippet og bidrage til at forebygge nye og eksisterende udfordringer på retsstatsområdet på en inklusiv og konstruktiv måde gennem drøftelser og udveksling af bedste praksis og indhøstede erfaringer,
8. forpligter vi os til fortsat at afholde en generel horisontal drøftelse i anden halvdel af året og til at afholde landespecifikke drøftelser tre gange om året, to i første halvdel af året og en i anden halvdel af året, som hver især fokuserer på situationen i fire medlemsstater.
9. forpligter vi os til at anvende denne dialog til som minimum at analysere følgende fire retsstatssøjler: retssystemet, rammen for bekæmpelse af korruption, mediepluralisme og mediefrihed samt andre institutionelle spørgsmål vedrørende kontrol og balance; dette berører ikke det bredere anvendelsesområde for denne dialog i Rådet (almindelige anliggender),
10. bemærker vi, at denne dialog i praksis fortsat vil være baseret på Kommissionens årlige rapport om retsstatssituationen og skabe synergier mellem institutionerne, og noterer vi os medtagelsen af anbefalinger i rapporten som en måde til at fremhæve specifikke spørgsmål, der kræver yderligere opmærksomhed fra medlemsstaternes side,
11. opfordrer vi Kommissionen til fortsat at sikre tæt inddragelse af og dialog med medlemsstaterne i forbindelse med udarbejdelsen af den årlige rapport og til fortsat at forbedre selve denne forberedelse under hensyntagen til de principper, der ligger til grund for denne dialog,
12. noterer vi os, at denne dialog også kan drage fordel af internationale offentligretlige organisationers overvejelser, for så vidt som de er taget med i betragtning i Kommissionens årlige rapport om retsstatssituationen, og at de udgør ekstra og supplerende, men værdifulde informationskilder, navnlig overvejelser fra Europarådet og dets organer, hvis værdi bl.a. er blevet anerkendt i Rådets konklusioner af 30. januar 2023⁴, Domstolen og Kommissionen⁵,

⁴ 5422/23.

⁵ 11217/19.

13. er vi enige i, at formandskabet ud over at tilrettelægge denne dialog også kan overveje at afholde hyppigere interaktive udvekslinger såsom seminarer om retsstatsspørgsmål med relevante interessenter, navnlig borgere, civilsamfundet, parlamentarikere, lokale myndigheder, den akademiske verden, arbejdsmarkedets parter og journalister,
14. anerkender vi den horisontale rolle og det horisontale ansvar, der påhviler Rådet (almindelige anliggender), der afholder denne dialog; anerkender vi den supplerende rolle, som Rådet (retlige og indre anliggender) spiller, når det afholder specifikke tematiske drøftelser om retsstatsrelaterede spørgsmål, der henhører under dets ekspertiseområde, idet det følger en inklusiv tilgang og, hvor det er relevant, tager hensyn til drøftelserne i Rådet (almindelige anliggender),
15. noterer vi os, at der som opfølgning på denne dialog i Rådet (almindelige anliggender) kan afholdes drøftelser om et eller flere bestemte horisontale retsstatsspørgsmål i Rådet (almindelige anliggender), når det anses for hensigtsmæssigt og nødvendigt,
16. er vi enige i, at alle kommende formandskaber fortsætter med at indkalde medlemsstaterne til dialog om retsstatsprincippet i Rådet i overensstemmelse med det format og den hyppighed, der er aftalt ovenfor, og er enige i inden udgangen af 2027 at foretage en ny evaluering af de erfaringer, der er indhøstet på grundlag af denne dialog.
